

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.12.108](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.12.108)

УДК 658.7

*Н. Г. Здирко,
к. е. н., доцент, декан факультету обліку та аудиту,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: 0000-0001-5968-3502*

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ “ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ”

*Nataliya Zdyrko
PhD in Economics, Associate Professor, Dean of the Faculty of Accounting and Audit,
Vinnytsia National Agrarian University*

THEORETICAL APPROACHES TO DEFINITION OF THE PUBLIC PROCUREMENT CONCEPT

Держава виступає посередником у відносинах між виробниками та споживачами через публічні закупівлі, цим самим позитивно впливаючи на економічні відносини та розвиваючи соціальну та екологічну сферу. Система державних закупівель удосконалюється з кожним роком, про що свідчить зростання сукупної вартості укладених державних контрактів, позитивна динаміка кількості торгів та їх учасників, а також розширення асортименту та різновидностей товарів і послуг. Роль публічних закупівель полягає в задоволенні не тільки інтересів замовників щодо товарів, робіт та послуг через їх придбання за найменшими витратами та з отриманням продукції належної якості, а й в задоволенні інтересів учасників, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад. Мета статті полягає у визначенні місця та ролі публічних закупівель в державному управлінні, а також дослідженні понятійного апарату сфери публічних закупівель. Для досягнення поставленої мети використано методи аналізу та синтезу, табличний та графічний методи дослідження тощо. Визначено, що існує плутанина та ототожнення понять “державні закупівлі”, “прок'юремент” та “публічні закупівлі”. Детально розглянуто Постанову Кабінету Міністрів України в частині публічних закупівель та встановлено відсутність єдиного понятійно-категоріального апарату для означення поняття “публічні закупівлі” в законодавчій базі, що негативно впливає на їх організацію та проведення. Встановлена взаємозалежність понять “державні закупівлі” та “державне замовлення” через призму процедур конкурсних торгів, тобто державне замовлення розуміється як декларація намірів, а державні закупівлі як реалізація намірів придбання предмету публічних закупівель. Дано власне визначення поняттю “публічні закупівлі”, як сукупності відносин між учасниками та замовниками з приводу прозорого придбання останніми товарів, робіт послуг у відповідності до річного плану з дотриманням принципів максимальної економії та ефективності при умові рівності та добросовісної конкуренції.

The state mediates relations between producers and consumers through public procurement, thereby positively influencing economic relations and developing the social and environmental

sphere. The public procurement system is being improved every year, as evidenced by the increase in the aggregate value of public contracts concluded, the positive dynamics of the number of tenders and their participants, as well as the expansion of the range and variety of goods and services. The role of public procurement is to satisfy not only the interests of the customers in the goods, works and services through their purchase at the lowest cost and with the production of the proper quality, but also in the interests of the participants, the territorial communities and the united territorial communities. The purpose of the article is to determine the place and role of public procurement in public administration, as well as to study the conceptual apparatus of public procurement. Methods of analysis and synthesis, tabular and graphical methods of research, etc. were used to achieve this goal. It is determined that there is confusion and an identification of the concepts of "public procurement", "procurement" and "public procurement". The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on public procurement was examined in detail and the absence of a single conceptual and categorical apparatus for defining the concept of "public procurement" in the legislative framework, which negatively affects their organization and carrying out, was established. The interdependence of the concepts of "public procurement" and "state procurement" is established through the prism of competitive bidding procedures, that is, public procurement is understood as a declaration of intent, and public procurement as a realization of the intention to purchase the subject of public procurement. The concept of "public procurement" is defined as the totality of relations between participants and customers regarding the transparent purchase of the latest goods, works of services in accordance with the state procurement, with the principles of maximum economy and efficiency, provided equality and fair competition.

Ключові слова: публічні закупівлі; державні закупівлі; прок'юремент; державні замовлення; тендер; конкурсні торги; принципи закупівель.

Keywords: public procurement; public procurement; procurements; government procurement; tender; competitive bidding; procurement principles.

Постановка проблеми. Здійснення публічних закупівель як однієї з форм державного регулювання сприяє не тільки економії бюджетних коштів, а й задоволенню потреб держави, суспільства та бізнесу. Закупівельна діяльність замовників, у відповідності до законодавчих вимог, передбачає використання бюджетних коштів для придбання предметів закупівель. Актуальність теми посилюється тим, що в умовах допущення різних порушень та зловживань, необхідною умовою досягнення ефективності в сфері публічних закупівель є чітке законодавче регулювання та усунення різного роду неузгоджень термінологічно-понятійного апарату.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання особливостей здійснення публічних закупівель є предметом розгляду та тривалих наукових дискусій зарубіжних та вітчизняних вчених. Науковцями, які розглядають проблематику державних закупівель є: Критенко О.О., Левченко С.Ю., Малолітнева В.К., Науменко С.М., Олефір А.О., Смиринський В.В., Ткаченко Н. Б., Фалко Ю.В. Попри значні дослідження сфери публічних закупівель, залишаються все ж таки питання щодо теоретичного узгодження в сфері закупівель, які потребують ґрунтовного вивчення та доопрацювання.

Мета і завдання дослідження полягають у розгляді підходів до основних понять сфери публічних закупівель в нормативно-правовій базі та наукових джерелах з метою їх узгодження та упорядкування для підвищення ефективності здійснення публічних закупівель.

Виклад основного матеріалу.

Еволюція підходів до ролі і значення системи державних закупівель дозволила вважати її інструментом реалізації теорій суспільного добробуту та соціальних благ [1, с. 99].

Фалко Ю. визначає такі базові характеристики впливу державних закупівель на національну економіку [2, с. 137]:

- фінансування суспільних потреб у деяких видах товарів, робіт, послуг проводиться за рахунок громадських коштів, де держава виступає як посередник між споживачем і виробником матеріальних благ;
- державні закупівлі не спрямовані на отримання матеріальних вигод і збільшення дохідної частини бюджету - реалізація (розподіл) товарів, робіт, послуг для державних потреб спрямована на задоволення суспільних потреб і здійснення державних функцій;
- підвищення витрат держави на державні закупівлі опосередковано призводить до закріплення за державою статусу повноцінного учасника економічних відносин. Держава виступає контрагентом приватного

сектору, надійного ринку збуту для організацій, установ, що представляють значне число різних секторів національної економіки [2, с. 137].

Як справедливо зазначає Пінькас Г.І. [3, с. 9], дослідження ролі державних закупівель дозволяють стверджувати, що вони мають значний вплив як на вирішення базових соціальних програм, так і на розвиток економіки країни в цілому.

На думку Квач В.Ю., роль публічних закупівель полягає в задоволенні потреб держави в товарах, роботах та послугах, що будуть використані для реалізації нею своїх функцій з найменшими бюджетними витратами та з отриманням продукції належної якості [4, с. 886].

Подібної позиції дотримується Критенко О.О., яка розглядає державні (публічні) закупівлі як інструмент, що дозволяє державі здійснювати належним чином свої функції, паралельно впливаючи на економічні відносини і створюючи сприятливі умови для розвитку певних галузей економіки [5, с. 44].

Вважаємо за доцільне дослідити сутність поняття “публічні закупівлі” в наукових джерелах. За визначенням Загороднього А.Г. [6, с. 164], закупівля (продаж) у вузькому розумінні – договір про постачання великих партій товарів з оплатою у визначений угодою термін; у широкому розумінні ще розуміється, як закупа – придбання товарів усередині країни чи за кордоном великими партіями, у великій кількості [6, с. 164].

Досліджуючи наукові думки в сфері закупівель, можна дійти висновку про плюралізм в підходах до їх визначення. Не тільки в окремих нормативно-правових актах, а й в деяких наукових працях ототожнено поняття “державні закупівлі” і “державне замовлення”. Так, О. Софронова [7, с. 146] вважає, що “державне замовлення” – це механізм державного регулювання економіки, основою якого є формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції або робіт, необхідних для державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (робіт) серед суб’єктів господарювання, незалежно від їхньої форми власності. Поняття “державне замовлення” – прообраз сучасного поняття “державні закупівлі” [7, с. 146].

Храмкін А. також визначає державне замовлення як придбання виробів, товарів та надання послуг центральними, регіональними і місцевими адміністраціями, державними органами, а в галузі транспорту, телекомунікацій, енергетики і водопостачання – компаніями, що діють за спеціальними або ексклюзивними правами [8, с. 14].

Погоджуємося з думкою Критенко О.О. [9, с. 21], яка розглядає державне замовлення як декларацію про наміри, а державні закупівлі як реалізацією намірів (рис. 1).

В міжнародній практиці для характеристики державних закупівель вживається термін прок’юремент “procurement”, під яким розуміється процес, завдяки якому органи державної влади, такі як державні відомства чи органи місцевого самоврядування, купують роботи, товари чи послуги у компаній [10].

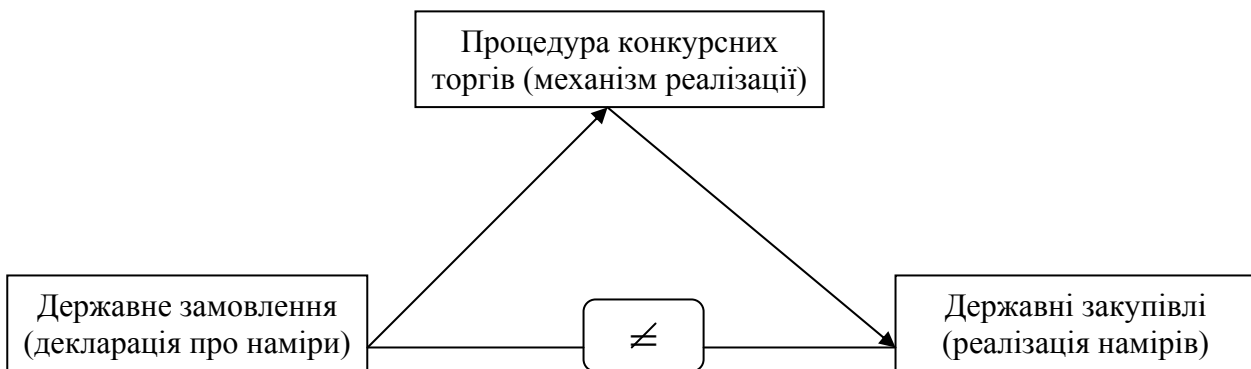

Рис. 1. Взаємозалежність понять “державні закупівлі” та “державне замовлення”

Джерело: [9, с. 21]

Як вважає Н.В. Кулак [11, с. 277], прок’юремент можна визначити, як сукупність практичних методів і прийомів, що дозволяють максимально задовольнити потреби покупця при проведенні закупівельної кампанії за допомогою конкурсних торгів.

Багієв Л.Г. [12] та К. Кузнецов [13, с. 13] розглядають прок’юремент, як сукупність практичних методів і прийомів, що дозволяють максимально забезпечити інтереси замовника при проведенні закупівельної кампанії за допомогою конкурсних торгів.

Характеризуючи дані визначення, можна спостерігати, що термін “прок’юремент” передбачає задоволення насамперед інтересів замовника, чим, на нашу думку, і пояснюється відсутність широкої та повсякденної вживаності, оскільки публічні закупівлі передбачають не тільки задоволення державних потреб, а й інтересів територіальних громад.

Дефініція понять “державні закупівлі” та “публічні закупівлі” у наукових джерелах представлена в табл. 1.

Вважаємо за доцільне надати власне визначення поняттю “публічні закупівлі”, як сукупності відносин між учасниками та замовниками з приводу прозорого придбання останніми товарів, робіт послуг у відповідності до державних замовлень (річного плану) з дотриманням принципів максимальної економії та

ефективності при умові рівності та добросовісної конкуренції.

Таблиця 1.

Трактування категорій “державні закупівлі” та “публічні закупівлі” у наукових джерелах

Автор, джерело	Визначення
<i>Державні закупівлі</i>	
Влялько І.В. [23, с. 109]	закупівля на конкурентній основі, згідно з визначеними правилами та умовами, товарів, робіт і послуг за державні кошти з метою підтримки життєдіяльності держави на належному рівні
Критенко О.О. [9, с. 25].	певна, регламентована законодавством діяльність держави з придбання товарів, робіт і послуг з найбільшою ефективністю й найменшими витратами для забезпечення діяльності держави та впливу на розвиток галузей національної економіки й зміцнення соціальної політики
Довгань М.Ю. [14, с. 181].	спосіб реалізації державного замовлення, що полягає у придбанні публічною адміністрацією товарів, робіт і послуг за державні кошти на конкурентній основі (а в певних випадках – за відсутності такої), за встановленою законом процедурою з метою задоволення публічного інтересу
Петруненко Я.В. [15, с. 111].	ринкова операція, що залишає за ринком процес “прийняття рішень”, максимально використовуючи перевагу конкуренції між усіма заінтересованими постачальниками товарів або послуг на ринок
Ткаченко Н.Б., Уманців Ю. М. [16, с. 84].	сукупність практичних методів та прийомів, що допомагають максимально забезпечити інтереси замовника при проведенні закупівельної кампанії з допомогою конкурсних торгів.
Науменко С.М. [17, с. 245]	система замовленнями державними органами товарів (робіт, послуг), необхідних для повноцінної реалізації програм розвитку та економічного зростання держави, за завчасно оголошеними умовами конкурсу, які передбачають виконання визначених умов на принципах добросовісної конкуренції серед учасників торгів з метою забезпечення ефективності та максимальної економії грошових коштів для їх замовника.
<i>Прок'юремент</i>	
Смиричинський В.В. [18, с. 12]	конкурентна система закупівлі продукції в ринковій економіці, що базується на принципах гласності проведення торгів, справедливості товарного обміну, економічності, ефективності та підзвітності обмінних операцій, обов'язковості виконання контрактних умов
<i>Публічні закупівлі</i>	
Кічік К.В. [19, с. 29]	закупівлі, в які входять “державні та муніципальні закупівлі, закупівлі державних корпорацій, суб'єктів природних монополій”
Новаковець В.М. [20, с. 112]	специфічний інструмент фінансово-правового регулювання правовідносин щодо формування, раціонального розподілу та ефективного використання публічних фондів коштів, що застосовується у процесі реалізації публічного інтересу при придбанні товарів, робіт і послуг за публічні кошти
Квач В. Ю., Афанасієв Р. В. [4, с. 886]	процес придбання замовником товарів, робіт, послуг, необхідних для його повного та ефективного функціонування, який відбувається у визначеному законодавством про публічні закупівлі порядку, у межах добросовісної конкуренції з метою забезпечення ефективності та максимальної економії державних коштів

Джерело: узагальнено автором

Деякі науковці ототожнюють поняття закупівель за державні кошти з тендерами, торгами. Так, Науменко С.М. [17, с. 244] вважає, що існують різні визначення закупівель за державні кошти, до яких відносить тендер, конкурсні торги, торги, закупівлі, прок'юремент та державні закупівлі, що об'єднується, на думку автора в тендерні закупівлі. Вважаємо, що дані поняття не можуть бути синонімами, оскільки несуть різне змістовне навантаження та масштабно відрізняються. Так, закупівлі не можна ототожнювати з публічними/державними закупівлями, оскільки останні є однією з їх складових (закупівлі, наприклад, можуть здійснюватися представниками бізнесу та громадянами без участі держави).

Тендер та тендерні закупівлі є значно вузкими поняттями, ніж публічні закупівлі, оскільки є конкурентними процедурами, а закупівлі за державні кошти передбачають також неконкурентні процедури (переговорні процедури).

Здійснивши оцінку відповідності застосування термінології у сфері публічних закупівель, можна стверджувати, що сьогодні існує певна плутанина та ототожнення основних понять і термінів не тільки в науковій літературі, а й нормативно-правовій базі, що, на нашу думку, негативно впливає на організацію та проведення закупівельного законодавства в Україні. Так, у діючій нині Постанові КМУ “Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства” від 20 серпня 2014 р. № 459 [21] з останніми змінами

та доповненнями від 29.09.2019 року неодноразово (17 разів) вживається термін “закупівлі”, “публічні закупівлі”, “державні закупівлі”, “державні та публічні закупівлі”, чим підтверджується неузгодженість понятійного апарату (табл. 2).

Вважаємо, що всі вищенаведені терміни та їх сполучення, виходячи із змісту Постанови мають бути замінені терміном “публічні закупівлі”. Особливі питання виникають до словосполучення “державні та публічні закупівлі”, що потребує якнайшвидшого виправлення, оновлення та доопрацювання.

Також, з метою приведення у відповідність Закону України “Про публічні закупівлі” та Господарського кодексу України [22], варто було б доповнити перший інформацію щодо державного замовлення. Так, Кодексом визначено, що державне замовлення є засобом державного регулювання економіки шляхом формування на договірній основі складу та обсягів продукції (робіт, послуг), необхідної для пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (виконання робіт, надання послуг) серед суб’єктів господарювання, незалежно від їх форми власності.

Таблиця 2.

Неузгодженості понятійного апарату в Постанові КМУ “Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства” [21] в частині публічних закупівель (станом на 01.01.2020 р.)

№п/п	Пункт	Зміст
1	п.1.	Мінекономіки є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику ... державних та публічних закупівель...
2	п.3.	Основними завданнями Мінекономіки є... забезпечення формування та реалізація... державної політики у сфері державних та публічних закупівель ;
3	п. 4.	Мінекономіки відповідно до покладених на нього завдань: - здійснює нормативно-правове забезпечення державного регулювання у сфері державних та публічних закупівель ; - здійснює щороку підготовку та подання до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Рахункової палати звіту, який містить результати аналізу функціонування системи публічних закупівель ; - узагальнює практику здійснення закупівель , зокрема міжнародну, вивчає, узагальнює та поширює світовий досвід з питань закупівель ; - дійснює міжнародне співробітництво у сфері закупівель ; - надає роз’яснення щодо застосування законодавства у сфері державних закупівель ; - надає узагальнені відповіді рекомендаційного характеру щодо застосування законодавства у сфері закупівель ; - надає на власному інформаційному ресурсі безоплатні консультації рекомендаційного характеру з питань закупівель ; - інформує громадськість про політику та правила публічних закупівель ; - розробляє примірні навчальні програми з питань організації та здійснення державних та публічних закупівель ; - забезпечує функціонування безоплатного веб-порталу уповноваженого органу з питань державних закупівель ; забезпечує функціонування веб-порталу та інформаційного ресурсу з питань публічних закупівель , а також здійснює їх наповнення; - здійснює співробітництво з державними органами та громадськими об’єднаннями щодо запобігання проявам корупції у сфері закупівель ; - взаємодіє з громадськістю з питань удосконалення системи публічних закупівель і організовує наради та семінари з питань закупівель

Джерело: узагальнено та сформовано автором на основі [21]

Отже, виходить, норми Кодексу діють щодо державного замовлення через укладання державних “контрактів” на закупівлі, однак, в Законі України “Про публічні закупівлі” це не передбачено. До речі, у даному Законі термін “контракт” застосовується лише для означення трудових договорів, а угода між замовниками і учасником розглядається, як договір – “господарський договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає платне надання послуг, виконання робіт або придбання товару” [23]. Відтак, вважаємо, що і в Господарському кодексі термін “контракт” має бути замінений на договір.

Основними принципами здійснення публічних закупівель, відповідно до законодавчих вимог, належать: добросовісна конкуренція серед учасників; максимальна економія, ефективність та пропорційність; відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель; недискримінація учасників та рівне ставлення до них; об’єктивне та неупереджене визначення переможця процедури закупівлі/спрощеної закупівлі; запобігання корупційним діям і зловживанням.

Висновки. Отже, необхідність здійснення публічних закупівель зумовлена потребою в ефективному та економічному використанні бюджетних коштів шляхом забезпечення державних підприємств, установ та

організацій матеріальними благами (ресурсами). Однак, плюралізм в підходах до визначення основних понять і термінів призводить до погіршення організаційно-правового забезпечення, що в подальшому перешкоджає ефективному використанню коштів у сфері публічних закупівель. Саме тому, пропонується упорядкувати термінологічний апарат в законодавчій базі, замінивши поняття “державні закупівлі”, “державні та публічні закупівлі” єдиним логічно доцільним терміном “публічні закупівлі”. Пропонується визначати “публічні закупівлі”, як сукупність відносин між учасниками та замовниками з приводу прозорого придбання останніми товарів, робіт послуг у відповідності до річного плану з дотриманням принципів максимальної економії та ефективності при умові рівності та добросовісної конкуренції.

Список використаних джерел.

1. Катроша Л. Система державних закупівель в Україні: теоретичні аспекти / Л. Катроша // Соціально-економічні проблеми і держава. - 2012. - Вип. 2 (7). - С. 98-107.
2. Фалко Ю. Удосконалення управління системою державних закупівель в умовах модернізації економіки України / Ю. Фалко // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. - 2012. - Вип. 3. - С. 133-139
3. Пінькас Г.І. Фінансово-економічний механізм конкурентоспроможного ринку державних закупівель. – Автореферат. – Дис. на здобуття наукового ступеня к.е.н. за спеціальністю 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. – ДНВЗ “Українська академія банківської справи Національного банку України”, Суми, 2009
4. Квач В. Ю. Загальнотеоретичні положення про публічні закупівлі: поняття та призначення / В. Ю. Квач, Р. В. Афанасів // Молодий вчений. - 2017. - № 11. - С. 884-887
5. Критенко О.О. Сутність та особливості функціонування системи державних закупівель / О.О. Критенко. // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2012. – № 9. - С. 42-53
6. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. – 4-те вид., випр. та доп. – К.: Т-во “Знання”, КОО; л.: Вид-во Львів.банк. ін-ту НБУ., 2002. – 566 с.
7. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К.: НАДУ, 2011. – Т. 6: Державна служба; наук.-ред. колегія: С. М. Серьогін (співголова), В. М. Сороко (співголова) та ін. – 524 с.
8. Храмкін А. Теоретичні й методологічні основи сучасної системи державних заку-півель / А. Храмкін, О. Воробйова // Державні закупівлі України. – 2008. – № 2. – С. 12-16
9. Критенко О. О. Теоретичні підходи до визначення поняття “державні закупівлі” / О. О. Критенко // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Державне управління. - 2014. - № 1. - С. 19-26
10. Business Dictionary : URL: <http://www.businessdictionary.com/definition/procurement.html>
11. Кулак Н.В. Передумови вдосконалення системи державних закупівель шляхом створення електронної си-стеми торгів / Н.В. Кулак // Наукові розвідки з державного та муніципального управління. – 2014. – Вип. 2. – С. 274-282.
12. Багиев Г.Л. Планирование и организация государственных закупок / Г.Л. Багиев // Багиев Г.Л. Организа-ция предпринимательской деятельности / Г.Л. Багиев, А.Н. Асаул. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aup.ru/books/m72/4_3.html
13. Кузнецов К. В. Конкурентные закупки: торги, тендеры, конкурсы / К. В. Кузнецов. – СПб. : Питер, 2005. – 368 с.
14. Довгань М. Ю. Адміністративна відповідальність за порушення порядку державної закупівлі товарів, робіт і послуг: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / М. Ю. Довгань. – Київ, 2013. – 238 с.
15. Петруненко Я. В. Господарсько-правові основи державних закупівель в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право / Я. В. Петруненко. – Одеса, 2013. – 215 с.
16. Ткаченко Н. Б. Макроекономічні аспекти державних закупівель / Н. Б. Ткаченко, Ю. М. Уманців // Фінанси України. – 2009. – №8. – С. 82-88
17. Науменко С. М. Система тендерних закупівель: теоретико-методологічні підходи до дефініції і класифікації / С. М. Науменко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. - 2014. - Вип. 1(2). - С. 242-247
18. Смиринський В. В. Прок'юремент як механізм формування конкурентоспроможного ринку державних закупівель європейського типу в Україні / В. В. Смиринський // Конкуренція. Вісник Антимонопольного Комітету України. – 2004. – № 4. – С. 11-16
19. Кичик К. В. Государственный (муниципальный) заказ как средство государственного регулирования экономики: авто-реф. дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / К. В. Кичик. – М., 2011. – 31 с.
20. Новаковець В. М. Фінансово-правовий механізм регулювання державних закупівель: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / В. М. Новаковець. – Київ, 2012. – 252 с.
21. Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, затв. Постановою КМУ від 20 серпня 2014 р. № 459
22. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV
23. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII

24. Влялько І. В. Правове регулювання державних закупівель в ЄС: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11–міжнародне право / І. В. Влялько. – Київ, 2009. – 219 с.

References.

1. Katrosha, L. (2012), "Public Procurement system in Ukraine: theoretical aspects", *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava*, vol. 2 (7), pp. 98-107.
2. Falko, Yu. (2012), "Improving the management of the public procurement system in the conditions of modernization of the Ukrainian economy", *Visnyk Natsional'noyi akademiyi derzhavnoho upravlinnya pry Prezydentovi Ukrainy*, vol. 3, pp. 133-139.
3. Pin'kas, H.I. (2009), "Financial and economic mechanism of competitive public procurement market", Ph.D. Thesis, Money, finance and credit, Ukrainian Banking Academy of the National Bank of Ukraine, Sumy, Ukraine.
4. Kwach, V. Yu. and Afanasiev R.V. (2017), "General Theoretical Provisions on Public Procurement: Concepts and Purposes", *Molodyy vchenyy*, vol. 11, pp. 884-887.
5. Kritenko, O.O. (2012), "The essence and peculiarities of functioning of the public procurement system", *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, vol. 9, pp. 42-53.
6. Zagorodnii, A.G., Voznyuk, G.L. and Smovzhenko, T.S. (2002), *Finansovyy slovnyk* [Financial dictionary], Znannya, Kyiv, Ukraine.
7. Kovbasyuk, Yu. V., Seryogin S.M. and Soroko V.M. (2011), *Entsyklopediya derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedia of Public Administration], Derzhavna sluzhba, Kyiv, Ukraine.
8. Khramkin, A. and Vorobyova, O. (2008), "Theoretical and methodological foundations of the modern system of public procurement", *Derzhavni zakupivli Ukrainy*, vol. 2, pp. 12-16.
9. Kritenko, O.O. (2014), "Theoretical approaches to the definition of the concept of "public procurement"", *Visnyk Akademiyi mytnoyi sluzhby Ukrainy*, vol. 1, pp. 19-26.
10. Business Dictionary (2019), available at: <http://www.businessdictionary.com/definition/procurement.html> (Accessed 05 December 2019).
11. Kulak, N.V. (2014), "Prerequisites for improving public procurement by creating an electronic bidding system", *Naukovi rozvidky z derzhavnoho ta munitsypal'noho upravlinnya*, vol. 2, pp. 274-282.
12. Bagiev, G.L. and Asaul, A.N. "Public procurement planning and organization", *Organizatsiya predprinimatel'skoy deyatel'nosti*, [Online], available at: http://www.aup.ru/books/m72/4_3.html (Accessed 05 December 2019).
13. Kuznetsov, K.V. (2005), *Konkurentnyye zakupki: torgi, tendery, konkursy* [Competitive procurement: bidding, tenders, tenders], Peter, St. Petersburg, Russia.
14. Dovgan, M.Yu. (2013), "Administrative responsibility for violation of the state procurement of goods, works and services", Abstract of Ph.D. dissertation, administrative law and process; finance law; information law, Kyiv, Ukraine.
15. Petrunenko, Y.V. (2013), "Economic and Legal Foundations of Public Procurement in Ukraine", Abstract of Ph.D. dissertation, commercial law; economic procedural law, Odessa, Ukraine.
16. Tkachenko, N.B. and Umanciv, Yu. M. (2009), "Macroeconomic aspects of public procurement", *Finansy Ukrainy*, vol. 8, pp. 82-88.
17. Naumenko, S.M. (2014), "Tender procurement system: theoretical and methodological approaches to definition and classification", *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektual'noyi vlasnosti*, vol. 1 (2), pp. 242-247.
18. Smyrichinsky, V.V. (2004), "Procuracy as a mechanism for forming a competitive market for european public procurement in Ukraine", *Konkurentsya. Visnyk Antymonopol'noho Komitetu Ukrainy*, vol. 4, pp. 11-16.
19. Kichik, K.V. (2011), "State (municipal) order as a means of state regulation of the economy", Ph.D. Thesis, civil law and civil process; family law; international private law, Moscow, Russia.
20. Novakovets, V.M. (2012), "Financial and legal mechanism of regulation of public procurement", Abstract of Ph.D. dissertation, administrative law and process; finance law; information law, Kyiv, Ukraine.
21. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Decree "On questions from the Ministry of economic development, trade and agriculture", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-%D0%BF> (Accessed 05 December 2019).
22. Verkhovna Rada of Ukraine (2003), "Economic Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (Accessed 05 December 2019).
23. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), Law of Ukraine "On public procurement", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (Accessed 05 December 2019).
24. Vlyalko, V. (2009), "Legal regulation of public procurement in the EU", Abstract of Ph.D. dissertation, international law, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 20.12.2019 р.